

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Tamar – Daughter of David

1. שמ"ב יג

"א ויהי אחרי-כן, ולאבשלום בן-דוד אחות יפה--ושמה תמר; ויאהבה, אמנון בן-דוד. ב ויצר לאמנון להתחלות, בעבור תמר אחותו-- כי בתולה, היא; ויפלא בעיני אמנון, לעשות לה מאומה. ג ולאמנון רע, ושמו יונדב, בן-שמעה, אחי דוד; וינדב, איש חכם מאד. ד ויאמר לו, מדוע אתה ככה דל בן-המלך בבקר בבקר--הלוא, תגיד לי; ויאמר לו, אמנון, את-תמר אחות אבשלום אחי, אני אהב. ה ויאמר לו יונדב, שכב על-משכבך והתחל; ובא אביך לראותך, ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי ותברני לחם ועשתה לעיני את-הבריה; למען אשר אראה, ואכלתי מידה. ו וישכב אמנון, ויתחל; ויבא המלך לראותו, ויאמר אמנון אל-המלך תבוא-נא תמר אחתי ותלבב לעיני שתי לבבות, ואברה, מידה. ז וישלח דוד אל-תמר, הביתה לאמר: לכי נא, בית אמנון אחיך, ועשי-לו, הבריה. ח ותלך תמר, בית אמנון אחיה--והוא שכב; ותקח את-הבצק ותלוש (ותלש) ותלבב לעיניו, ותבשל את-הלבבות. ט ותקח את-המשרת ותצק לפניו, וימאן לאכול; ויאמר אמנון, הוציאו כל-איש מעלי, ויצאו כל-איש, מעליו. י ויאמר אמנון אל-תמר, הביאי הבריה החדר, ואברה, מידה; ותקח תמר, את-הלבבות אשר עשיתה, ותבא לאמנון אחיה, החדרה. יא ותגש אליו, לאכל; ויחזק-בה ויאמר לה, בואי שכבי עמי אחותי. יב ותאמר לו, אל-אחי אל-תענני--כי לא-יעשה כן, בישראל: אל-תעשה, את-הנבלה הזאת. יג ואני, אנה אוליר את-חרפתי, ואתה תהיה כאחד הנבלים, בישראל; ועתה דבר-נא אל-המלך, כי לא ימנעני ממך. יד ולא אבה, לשמע בקולה; ויחזק ממנה ויענה, וישכב אתה. טו וישנאה אמנון, שנאה גדולה מאד--כי גדולה השנאה אשר שנאה, מאהבה אשר אהבה; ויאמר-לה אמנון, קומי לך. טז ותאמר לו, אל-אודת הרעה הגדולה הזאת, מאחרת אשר-עשית עמי, לשלחני; ולא אבה, לשמע לה. יז ויקרא, את-נערו משרתו, ויאמר, שלחו-נא את-זאת מעלי החוצה; ונעל הדלת, אחריה. יח ועליה כתנת פסים, כי כן תלבשן. בנות-המלך הבתולות מעילים; ויצא אותה משרתו החוצה, ונעל הדלת אחריה. יט ותקח תמר אפר על-ראשה, וכתנת הפסים אשר עליה קרעה; ותשם ידה על-ראשה, ותלך הלך וזעקה. כ ויאמר אליה אבשלום אחיה, האמינון אחיך היה עמך, ועתה אחותי החרשי אחיך הוא, אל-תשיתי את-לבך לדבר הזה; ותשב תמר ושממה, בית אבשלום אחיה. כא והמלך דוד--שמע, את-כל הדברים האלה; ויחר לו, מאד. כב ולא-דבר אבשלום עם-אמנון, למרע ועד-טו: כי-שנא אבשלום, את-אמנון, על-דבר אשר ענה, את תמר אחותו. כג ויהי, לשנתים ימים, ויהיו גזזים לאבשלום, בבעל חצור אשר עם-אפרים; ויקרא אבשלום, לכל-בני המלך. כד ויבא אבשלום, אל-המלך, ויאמר, הנה-נא גזזים לעבדך; ילך-נא המלך ועבדך, עם-עבדך. כה ויאמר המלך אל-אבשלום, אל-בני אל-נא נלך כלנו, ולא נכבד, עליך; ויפרץ-בו ולא-אבה ללכת, ויברכהו. כו ויאמר, אבשלום, ולא ילך-נא אתנו אמנון אחי; ויאמר לו המלך, למה ילך עמך. כז ויפרץ-בו, אבשלום; וישלח אתו את-אמנון, ואת כל-בני המלך. כח ויצא אבשלום את-נערו לאמר, ראו נא פטוב לב-אמנון ביני ואמרתיו אליכם הכו את-אמנון והמתם אותו--אל-תיראו: הלוא, פי אנכי צייתי אתכם--חזקו, והיו לבני-חיל. כט ויעשו נערי אבשלום, לאמנון, כאשר צוה, אבשלום; ויקמו כל-בני המלך, וירכבו איש על-פרדו--וינסו. ל ויהי, המה בדרך, והשמעה באה, אל-דוד לאמר: הכה אבשלום את-כל-בני המלך, ולא-נותר מהם אחד. לא ויקם המלך ויקרע את-בגדיו, וישכב ארצה; וכל-עבדיו נצבים, קרעי בגדים. לב ויען יונדב בן-שמעה אחי-דוד ויאמר, אל-יאמר אדני את כל-הנערים בני-המלך המיתו--כי-אמנון לבדו, מת: כי-על-פי אבשלום, היתה שומה, מיום ענתו, את תמר אחותו. לג ועתה אל-ישם אדני המלך אל-לבו, דבר לאמר, כל-בני המלך, מתו: כי-אם אמנון לבדו, מת. לד ויברח, אבשלום; וישא הנער הצפה, את-עיניו, וירא והנה עם-רב הלכים מדרך אחריו, מצד ההר. לה ויאמר יונדב אל-המלך, הנה בני-המלך באו: כדבר עבדך, כן היה. לו ויהי ככלתו לדבר, והנה בני-המלך באו, וישאו קולם, ויבכו; וגם-המלך, וכל-עבדיו, בכו, בכי גדול מאד. לז ואבשלום ברח, וילך אל-תלמי בן-עמיחור (עמיהוד) מלך גשור; ויתאבל על-בנו, כל-הימים. לח ואבשלום ברח, וילך גשור; ויהי-שם, שלש שנים. לט ותכל דוד המלך, לצאת אל-אבשלום: כי-נחם על-אמנון, כי-מת."

1 This happened sometime afterward: Absalom son of David had a beautiful sister named Tamar, and Amnon son of David became infatuated with her. 2 Amnon was so distraught because of his [half-]sister Tamar that he became sick; for she was a virgin, and it seemed impossible to Amnon to do anything to her. 3 Amnon had a friend named Jonadab, the son of David's brother Shimah; Jonadab was a very clever man. 4 He asked him, "Why are you so dejected, O prince, morning after morning? Tell me!" Amnon replied, "I am in love with Tamar, the sister of my brother Absalom!" 5 Jonadab said to him, "Lie down in your bed and pretend you are sick. When your father comes to see you, say to him, 'Let my sister Tamar come and give me something to eat. Let her prepare the food in front of me, so that I may look on, and let her serve it to me.'" 6 Amnon lay down and pretended to be sick. The king came to see him, and Amnon said to the king, "Let my sister Tamar come and prepare a couple of cakes in front of me, and let her bring them to me." 7 David sent a message to Tamar in the palace, "Please go to the house of your brother Amnon and prepare some food for him." 8 Tamar went to

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

the house of her brother Amnon, who was in bed. She took dough and kneaded it into cakes in front of him, and cooked the cakes. 9 She took the pan and set out [the cakes], but Amnon refused to eat and ordered everyone to withdraw. After everyone had withdrawn, 10 Amnon said to Tamar, "Bring the food inside and feed me." Tamar took the cakes she had made and brought them to her brother inside. 11 But when she served them to him, he caught hold of her and said to her, "Come lie with me, sister." 12 But she said to him, "Don't, brother. Don't force me. Such things are not done in Israel! Don't do such a vile thing! 13 Where will I carry my shame? And you, you will be like any of the scoundrels in Israel! Please, speak to the king; he will not refuse me to you." 14 But he would not listen to her; he overpowered her and lay with her by force. 15 Then Amnon felt a very great loathing for her; indeed, his loathing for her was greater than the passion he had felt for her. And Amnon said to her, "Get out!" 16 She pleaded with him, "Please don't commit this wrong; to send me away would be even worse than the first wrong you committed against me." But he would not listen to her. 17 He summoned his young attendant and said, "Get that woman out of my presence, and bar the door behind her."— 18 She was wearing an ornamented tunic, for maiden princesses were customarily dressed in such garments.—His attendant took her outside and barred the door after her. 19 Tamar put dust on her head and rent the ornamented tunic she was wearing; she put her hands on her head, and walked away, screaming loudly as she went. 20 Her brother Absalom said to her, "Was it your brother Amnon who did this to you? For the present, sister, keep quiet about it; he is your brother. Don't brood over the matter." And Tamar remained in her brother Absalom's house, forlorn. 21 When King David heard about all this, he was greatly upset. 22 Absalom didn't utter a word to Amnon, good or bad; but Absalom hated Amnon because he had violated his sister Tamar. 23 Two years later, when Absalom was having his flocks sheared at Baal-hazor near Ephraim, Absalom invited all the king's sons. 24 And Absalom came to the king and said, "Your servant is having his flocks sheared. Would Your Majesty and your retinue accompany your servant?" 25 But the king answered Absalom, "No, my son. We must not all come, or we'll be a burden to you." He urged him, but he would not go, and he said good-bye to him. 26 Thereupon Absalom said, "In that case, let my brother Amnon come with us," to which the king replied, "He shall not go with you." 27 But Absalom urged him, and he sent with him Amnon and all the other princes. 28 Now Absalom gave his attendants these orders: "Watch, and when Amnon is merry with wine and I tell you to strike down Amnon, kill him! Don't be afraid, for it is I who give you the order. Act with determination, like brave men!" 29 Absalom's attendants did to Amnon as Absalom had ordered; whereupon all the other princes mounted their mules and fled. 30 They were still on the road when a rumor reached David that Absalom had killed all the princes, and that not one of them had survived. 31 At this, David rent his garment and lay down on the ground, and all his courtiers stood by with their clothes rent. 32 But Jonadab, the son of David's brother Shimah, said, "My lord must not think that all the young princes have been killed. Only Amnon is dead; for this has been decided by Absalom ever since his sister Tamar was violated. 33 So my lord the king must not think for a moment that all the princes are dead; Amnon alone is dead." 34 Meanwhile Absalom had fled. The watchman on duty looked up and saw a large crowd coming from the road to his rear, from the side of the hill. 35 Jonadab said to the king, "See, the princes have come! It is just as your servant said." 36 As he finished speaking, the princes came in and broke into weeping; and David and all his courtiers wept bitterly, too. 37 Absalom had fled, and he came to Talmi son of Ammihud, king of Geshur. And [King David] mourned over his son a long time. 38 Absalom, who had fled to Geshur, remained there three years. 39 And King David was pining away for Absalom, for [the king] had gotten over Amnon's death.

2. ספר שמואל עם פירוש "דעת סופרים", הרב חיים דב רבינוביץ, מהדורה רביעית, ירושלים תשמ"א

"דברים רעים ומכוערים מוטב להם שיהיו נשכחים ולא ידובר בהם. בכל זאת מאריך הנביא במה שאירע בין אמנון לתמר. ככל דברי הנביאים גם אלו נכתבו בדבר ה' כי יש בהם הוראות רבות על המכשולים הצפויים גם לאנשים משובחים ועל הזהירות שלא להסתבך בדברים כגון אלה. פרשיות אלו מלאות הלכות והם יסוד לכמה וכמה דינים בדיני הצניעות והמוסר."

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

3. **בבלי, יומא כב ע"ב**
"מעשה דבת שבע – התם אפרעו מיניה. דכתיב ואת הכבשה ישלם ארבעתיים ילד אמנון תמר ואבשלום..".
4. **אברבנאל שמ"ב יג א.**
"אחרי שסיפר הכתוב חטאת דוד בעניין בת-שבע ואוריה החיתי זכר אחריו העונש אשר ענשו האל יתברך עליו: ראשונה במיתת הילד, ושנית בעניין תמר ששכב אמנון עמה ויענה, גמול מה ששכב דוד עם בת שבע בחיי בעלה, ושלישית בהריגת אמנון שהרגו אבשלום"
5. **המלבי"ם שמ"ב יג, א**
"ספר איך נתקיימו יעודי העונשים שהגיד נתן לדוד אחד אחד, שאחרי מת הילד היה מעשה של תמר שסבב הריגת אמנון ואחריו מעשה דאבשלום."
6. **רד"ק שמ"ב יג, טו**
"זוהי המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה, שבעונש ההוא נעשית בביתו זימה הבאה לידי חרב, לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מבינתך, וכן בדבר אבשלום זימה וחרב, הכול מידה כנגד מידה."
7. **ויקרא יח, ט**
"ערוֹת אֲחוֹתֶךָ בַּת-אָבִיךָ, או בַּת-אִמֶּךָ, מוֹלְדֹת בֵּית, או מוֹלְדֹת חוּץ--לֹא תִגְלֶהָ, עֲרוֹתֶיךָ."
The nakedness of your sister—your father's daughter or your mother's, whether born into the household or outside—do not uncover their nakedness.
- ויקרא כ, יז**
"וְאִישׁ אֲשֶׁר-יִקַּח אֶת-אָחוֹתוֹ בַּת-אָבִיו או בַּת-אִמּוֹ וַיִּרְאֶה אֶת-עֲרוֹתֶיהָ וְהִיא-תִּרְאֶה אֶת-עֲרוֹתוֹ, חֲסֹד הוּא--וַיִּנְכַּרְתוּ, לְעֵינֵי בְנֵי עַמָּם; עֲרוֹת אָחוֹתוֹ גִּלָּה, עוֹנוֹ יִשָּׂא."
If a man marries his sister, the daughter of either his father or his mother, so that he sees her nakedness and she sees his nakedness, it is a disgrace; they shall be excommunicated in the sight of their kinsfolk. He has uncovered the nakedness of his sister, he shall bear his guilt.
- דברים כז, כב**
"אָרוּר, שֹׁכֵב עִם-אָחוֹתוֹ--בַּת-אָבִיו, או בַּת-אִמּוֹ; וְאָמַר כָּל-הָעָם, אָמֵן."
Cursed be he who lies with his sister, whether daughter of his father or of his mother.—And all the people shall say, Amen.
8. **סנהדרין כא ע"א**
"תמר בת יפת תואר היתה"
9. **דברים, פרק כ"א, פסוקים י"ד-י"ז**
"כִּי-תִצֵּא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וַיִּתְּנֶנּוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׂבִיּוֹ. וְרִאִיתָ בְּשִׁבְיָהּ אִשָּׁה יִפְתַּ תֹּאֵר וְחִשְׁקְתָּ בָּהּ וְלִקַּחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה. וְהִבֵּאתָהּ אֵל תוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ אֶת רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָהּ אֶת צַפְרָנֶיהָ. וְהִסִּירָה אֶת שְׂמֹלֶת שְׂבִיָּהּ מֵעַלֶיהָ וַיִּשְׁבָּה בְּבֵיתְךָ וּבְכֹתֶהּ אֶת אָבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעֵלְתָהּ וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה. וְהָיָה אִם לֹא חָפְצְתָּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכַר לֹא תִמְכְּרָנָה בְּכֶסֶף לֹא תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עָבִיתָ."
When you take the field against your enemies, and the LORD your God delivers them into your power and you take some of them captive, and you see among the captives a beautiful woman and you desire her and would take her to wife, you shall bring her into your house, and she shall trim her hair, pare her nails, and discard her captive's garb. She shall spend a month's time in your house lamenting her father and mother; after that you may come to her and possess her, and she shall be your wife. Then, should you no longer want her, you must release her outright. You must not sell her for money: since you had your will of her, you must not enslave her.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

10. ספר החינוך, פרשת "כי תצא", תקל"ב
"ועל כן סתם הכתוב דלת בפניו להבאישה בעיניו, וציווה לגלח ראשה, כדי לאבד תואר שערותיה הנאוות, ולגדל ציפורניה כדי לנוול תואר ידה, ושירשה אותה לבכות חודש ראשון לנוול פניה ולכלות בדמעות עיניה... והכל - כדי להמאסה בעיניו. שיהא נכנס ויוצא ומתסכל בה ורואה בניוולה".
11. בבלי קידושין כב, א
"לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע, מוטב שיאכלו ישראל בשר תמותות שחוטות ואל יאכלו בשר תמותות נבילות"
12. רש"י, דברים כא, ב
"לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתיירה ישאנה באסור, אבל אם נשאנה סופו להיות שונאה, שנאמר אחריו "כי תהיין לאיש וגו'", וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכה נסמכו פרשיות הללו (תנחומא)
13. בבלי קידושין ע"ו ע"ב
"ועוד אמר רב יהודה אמר רב ארבע מאות ילדים היו לו לדוד וכולם בני יפת תואר היו"
14. תוס' סנהדרין כא, א
"רב אמר אינה מותרת במלחמה אלא ביאה ראשונה ושמואל אמר אף לא ביאה ראשונה ולא ביאה שנייה"
15. תוס' סנהדרין כא, א
"על-כן נראה למימר דתמר לא הייתה בת דוד שאמה כבר הייתה מעוברת כשבאת למלחמה".
16. רשב"א קידושין כב, א
"שתמר לא הייתה בתו של דוד אלא בת של מעכה מן הגוי".
17. אברבנאל שמואל ב' פרק י"ג, פסוק א'
"והנראה אלי בזה שאבשלום ותמר שניהם היו בני דוד ושניהם ילדה אותם מעכה לאחר שנתגיירה..."
18. אברבנאל שמואל ב' פרק י"ג, פסוק א'
"לפי שראה הכתוב להיותה בת אביו ובת אמו ולפי שהוא נתעורר לנקום נקמתה אשר נמשך מזה מה שנמשך בין אבשלום ואביו ולפי שהיא הייתה עם מעכה אמה ואולי בבית אבשלום היו יושבות גם קודם זה לכן ייחסה הכתוב אליו בעצם ובראשונה... תנחומין של הבל... ורצתה לדחותו בקש".
19. רש"י מ"ב יג, ב
"צנועה בבית ואינה יוצאת לחוץ"
20. "דעת סופרים" עמ' קמט-קנ "בן אחינועם ובת מעכה."
"הזעקה המרה של תמר מעידה לשבחה ולכבודה של מעכה שהייתה לה בת צדקת כזו, משמע שגם היא הייתה מכובדת מאד ודוד לא לקחה בלי אבחנה בטיבה ומהותה הנפשית... זו עדות רבת משמעות על מציאות נפשות טהורות בעמים שראוי לספחם בישראל.. ועדות על דוד שלקח אשה זו שראה נכוחה מה הוא עושה..."
21. שמ"ב יג, א-ב
רש"י: להתחלות - עד שנחלה
רד"ק: להתחלות - עד שהיה נראה חולה מרוב חשקו בה: כי בתולה היא - לפיכך חשק בה חשק יותר חזק
מצ"ד: "היה מיצר ודואג עד שהיה נראה כחולה מרוב חשקו בה, "כי בתולה היא" ומדרך הבתולות לשבת בית ולזה היה מהנמנע בעיני אמנון לעשות לה מאומה ולמלאות תאוותו ולכן נעצב הרבה".

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

22. פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) דברים פרשת ואתחנן דף ט עמוד ב
"אמנון ביטל לא תנאף"

23. מנורת המאור פרק יט כיסוי סוד חבירו עמוד 378.

"אמנון כזב ונהרג, שנא' תבא נא תמר אחותי ותלבב לעיני שתי לביבות ואברה מידה, ושכב עמה והרגו אבשלום. וכל המחליף בדבורו כאלו עובד ע"ז, כדגרסינן ... כל המחליף בדבורו כאלו עובד ע"ז... ואחת מארבע כתות שאין מקבלות פני שכינה הוא כת שקרים, שנא' דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. א"ר אלעזר בר נחמן, הכל ברא הב"ה, חוץ מן השקר, שלא בראו, אלא בני אדם בודין אותו מלבם."

24. סנהדרין כא, א.

" ולאמנון רע ושמו יונדב בן שמעה אחי דוד איש חכם וגו' אמר רב יהודה אמר רב איש חכם לרשעה"

25. שמ"ב יג, ג

רש"י: "חכם – לרשעה."

מצ"ד: "חכם – להרע."

רד"ק: "חכם – להרע ולרשעה."

רלב"ג: "למצוא תחבולות לעשות רע..."

האברבנאל: "ויונדב מחשב להרע נתן לו תחבולה איך יעשה לשתבוא תמר לביתו (בכדי שתבוא), עם היותה בתולה."

26. "עוז מלך", עיונים בספר שמואל הרב יגאל אריאל עמוד 206

"החכמה... כאן עניינה זדון וזימה. יונדב אינו מציע פתרון למחלתו של אמנון, אלא מלבה את התשוקה. הוא אינו מנסה להציל את אמנון מתאוותיו, אלא מספק לו את האש. גם אם לא התכוון יונדב לאונס כפי שבוצע, אלא לקרבה בעלמא ואמנון הוא שלא שלט ביצרו – יונדב הוא האשם. הוא ליבה את האש המתלהטת שאותה לא יהיה אפשר לכבות, עד אשר הנפילה לתהום תהיה בלתי נמנעת. לא רק מוסר אין כאן אלא גם חכמה וראייה ארוכת טווח. אין זו אלא רשעות ואווילות..."

27. מלבי"ם שמ"ב יג, ג-ה

"באמת תואר חכם הנמצא בכתבי הקודש סתם, יבוא על המשתמש בדרך החכמה לטוב לא לרע... באמת לא עלה על דעת יונדב שיעשה הנבלה הזאת, רק שם בפיו דבריו שמתוכם יכיר המלך שהוא חושק בתמר אחותו וחולה עבודה עד מוות ובזה ידע שיתנה לו לאשה, אחר שמותרת לו מן הדין וגם שע"י שישלחנה אליו, יוכל לגלות לה את כל ליבו, ותתרצה גם היא בהרגישה אהבתו אליה וחליו בעבודה... והקדים בסדר דבריו בתנאי שתאכילהו בידה קודם התנאי שתעש הבריה לעיניו הפך הסדר שתחילה תעשה את המאכל ואח"כ תאכילהו כדי שירגיש בו המלך, כי למה תאכילהו בידה דווקא? אין זאת כי אוהב אותה."

28. דעת סופרים "עמ' קמט-קנ" בן אחינועם ובת מעכה"

"רש"י מוסיף 'חכם לרשעה' כי השיא עצה בזויה. בכל זאת כתב הנביא חכם סתם, כי אכן חכם היה ואילו השכיל היה יודע להשיא עצות אחרות לאמנון כיצד להשתחרר מן התאוה שהשתלטה עליו... דרושה היתה השכלה טהורת נפש כדי להמלט מן הרעה. יונדב שלא השכיל לעשות כן, לא רק שלא מילט את אמנון מרעה אלא הרחיב את הרעה ומשום שהיה חכם מפורסם סמך עליו אמנון... שמא אף לא התכוון לנבלה שעשה אמנון אלא שיעיר את אזן דוד שתמר רצויה כל-כך בעיניו ושמה ימצא בחכמתו מוצא מן המצב."

29. שיר השירים ד', ט

"לִבְּתַנִּי אֶחָתִי כָּלָה לִבְּתַנִּי בְּאַחַת מְעִינֶיךָ"

You have captured my heart, My own, my bride, You have captured my heart With one [glance] of your eyes,
With one coil of your necklace.

30. סנהדרין כא, א

"שעשתה לו מיני טיגון"

פירוש הבן-יהוידע: "מאי נפקא מינה אם טיגון ואם בישול? ...ונראה דבא לתרץ בזה קושיית העולם דמקשים איך דוד המלך בעורמתו לא נרגש במה שביקש שתבא אצלו ותעשה לפניו מדוע לא תבשל בביתה? אלא שבישול בקדרה מכוסה, החום נשמר וניתן לטלטל ממקום למקום מבלי שייפגם חום התבשיל מה שאין כן בטיגון."

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

31. דעת סופרים "עמ' קמט-קנ" בן אחינועם ובת מעכה"
"כי היא עשתה לו מיני טיגון טובים שהיתה מומחית להם לעורר את התיאבון ע"י הריח המורגש בשעת הטיגון".

32. בראשית לד, ב
"וישכב אותה ויענה" -- רמב"ן: "לשון ענוי – אונס. ולשון שכיבה – ברצון".

33. מלבי"ם שמ"ב יג, ב
" ויצר לאמנון להתחלות" שלא היה לו תקווה לשאתה לאשה בעבור היותה תמר אחותו כי היתה גדלה כבת בין הבנים שמה שנתעברה במלחמה לא השפיל כבודה בעיני בית דוד שלא תהיה נחשבת כבתו... וידע שלא תתרצה היא ואחיה להשיאה לאמנון ולהכריז ע"ז שהיא כאסופי מן השוק ושלא תחשב מזרע המלך וגם לא לבוא עליה באונס או ע"י פיתוי כי בתולה היא והבתולות היו צנועות בהיכל ואי אפשר שתזדמן לפניו"

34. רינת יצחק (הרב סורוצקין) שמ"ב, יג
"יש לפרש שאמנון לא חשק רק לבוא עליה כי אם דחשק לישא אותה לו לאשה (וכמו שאמרה לו תמר כי לא ימנעני ממך) ורק שחשש שדוד לא ירצה ליתן לו אותה לאשה כי הוא בן מלך והיא גיורת ולכן רצה לאנסה, שע"ז יסכימו שישא אותה מדין מאנס את הבתולות שלו תהיה לאשה ומשום הכי תלה הכתוב בזה שהיא בתולה, שבבתולה אין מצווה לשאת אותה ואף שאחרי שבא עליה לא רצה לישא אותה זהו משום ששנא אותה שנאה גדולה עבור הנבלה שעשה..."

35. שמ"ב יג, טו
רש"י: " וישנאה אמנון - אמרו רבותינו (סנהדרין כא א) נימא נקשרה לו, ועשאתו כרות שפכה "
רלב"ג: "שנתעצמה כפי יכלתה לחלוק על רצונו, ואולי הכאיבה אותו בזה ההתעצמות שהיה ביניהם, או אמרה לו דברי חרפות, ולזה שנאה".
רד"ק: "זאת השנאה היתה סבה מאת השם כדי להגדיל החרפה בשלחו אותה מביתו ויהיה אבשלום יותר שונא אותו עד מות עד שחשב להרגו".

36. הרב סולובייצ'יק, "על התשובה" 116.
"הוא שנא אותה עתה שנאה גדולה מאוד לא מחמת יסורי מצפון שנתייטר בהם, אלא מחמת כך שפתאום ראה עד כמה איננה יפה, עד כמה כעורה היא ומאוסה היא. החטא היה לו תועבה. בגללו הוא בא לשנוא את עצמו – וממילא שנא אותה. לחטא השפעה מזוכיסטית. אמנון שנא את עצמו והעביר את שנאתו לתמר העלובה על לא-אשם בכפה. אותה תמר היפה להפליא – נהפכה בעיניו לסמל התועבה והשנאה".

37. דברים כ"ב, כה-כט
" כה ואם-בשדה ימצא האיש, את-הנער המארשה, והחזיק-בה האיש, ושכב עמה: ומת, האיש אשר-שכב עמה--לבדו. כו וּלְנֶעֱר לֹא-תַעֲשֶׂה דָבָר, אִין לְנֶעֱר חֹטָא מוֹת: כִּי כְאִשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל-רֵעֵהוּ, וְרָצַח נָפֶשׁ--כֵּן, הַדָּבָר הַזֶּה. כז כִּי בַשָּׂדֶה, מְצָאָה; צִעֲקָה, הַנֶּעֱרָה הַמְאֲרֶשֶׁת, וְאִין מוֹשִׁיעַ, לָהּ כַּח כִּי-יִמְצָא אִישׁ, נֶעֱרָה בַתּוֹלָה אֲשֶׁר לֹא-אֲרֶשֶׁת, וְתַפְּשָׁה, וְשָׁכַב עִמָּה; וְנִמְצְאוּ. כט וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּה, לְאִבֵּי הַנֶּעֱרָה--חֲמִשִּׁים כֶּסֶף; וְלוֹ-תַהֲיֶיהָ לְאִשָּׁה, תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה--לֹא-יִכַל שְׁלָחָה, כָּל-יָמָיו. "

25 But if the man comes upon the engaged girl in the open country, and the man lies with her by force, only the man who lay with her shall die, 26 but you shall do nothing to the girl. The girl did not incur the death penalty, for this case is like that of a man attacking another and murdering him. 27 He came upon her in the open; though the engaged girl cried for help, there was no one to save her. 28 If a man comes upon a virgin who is not engaged and he seizes her and lies with her, and they are discovered, 29 the man who lay with her shall pay the girl's father fifty [shekels of] silver, and she shall be his wife. Because he has violated her, he can never have the right to divorce her.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

38. מלב"ים שמ"ב יג, טו

" כי היא נשארה בביתו להכריחו שישאנה, כדין מאנס את הבתולה, שלו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו... כי אודות הרעה הקודמת היה ראוי שלא תוכל לשלחני לעולם ולא בהיפך שעל-ידי שאנסת אותי תשלחני.."

39. קהלת רבה וילנא פרשה ז ד"ה א (ג) טוב

" טוב כעס משחוק, אמר שלמה אילו כעס אבא על אדוניה קמעא, טוב היה לו משחוק ששחקה עליו מדת הדין, למה כי ברוע פנים ייטב לב, אלו הרע לו פנים הביאו למוטב, אלא ולא עצבו אביו מימיו, וכן אמנו, טוב היה לו אם כעס דוד אבא על אמנון קמעא, משחוק ששחקה עליו מדת הדין, ולמה כי ברוע פנים ייטב לב אלא כי אמנון לבדו מת"

40. רלב"ג שמ"ב ח יח

" ... והנה זה הענין היה סבה להרבה מהרעות שבאו לדוד כי אם לא היה הענין כן לא מרד אבשלום ולא נהרג אמנון ואדניה כמו שיראה במעט עיון ובכלל אם היה משגיח המלך במוסר בניו לא קרה להם כך".

41. Dina's Rape Vs Tamar's

- (א) ויקח אתה וישכב אתה ויענה VS ויחזק ממנה ויענה וישכב אתה
(ב) כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה VS כי לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת
(ג) ובני יעקב באו מן השדה כששמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד VS והמלך דוד שמע את כל הדברים האלה ויחר לו מאד
(ד) והחרש יעקב עד באם VS ולא דבר אבשלום עם אמנון למרע ועד טוב
(ה) בהיותם כאבים... ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב VS כטוב לב-אמנון ביין ואמרתי אליכם הכו את-אמנון והמתם אתו

42. The story of Amnon & Tamar VS The story of Joseph and Potifar's wife

- (א) "בואי שכבי עמי אחותי" VS "ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי"
(ב) "האמינון אחיה היה עמך." VS "ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה"
(ג) "אל אודת הרעה הגדולה הזאת מאחרת אשר עשית" VS "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחסטתי לא-להים"
(ד) "שלחו נא את זאת מעלי החוצה... ויצא אותה.. החוץ" VS "וינס ויצא החוצה. ויהי כראותה כי עזב בגדו בידה וינס החוצה"
(ה) "והמלך דוד שמע את כל הדברים האלה ויחר לו מאד" VS "כשמע אדניו את דברי אשתו ... ויחר אפו"

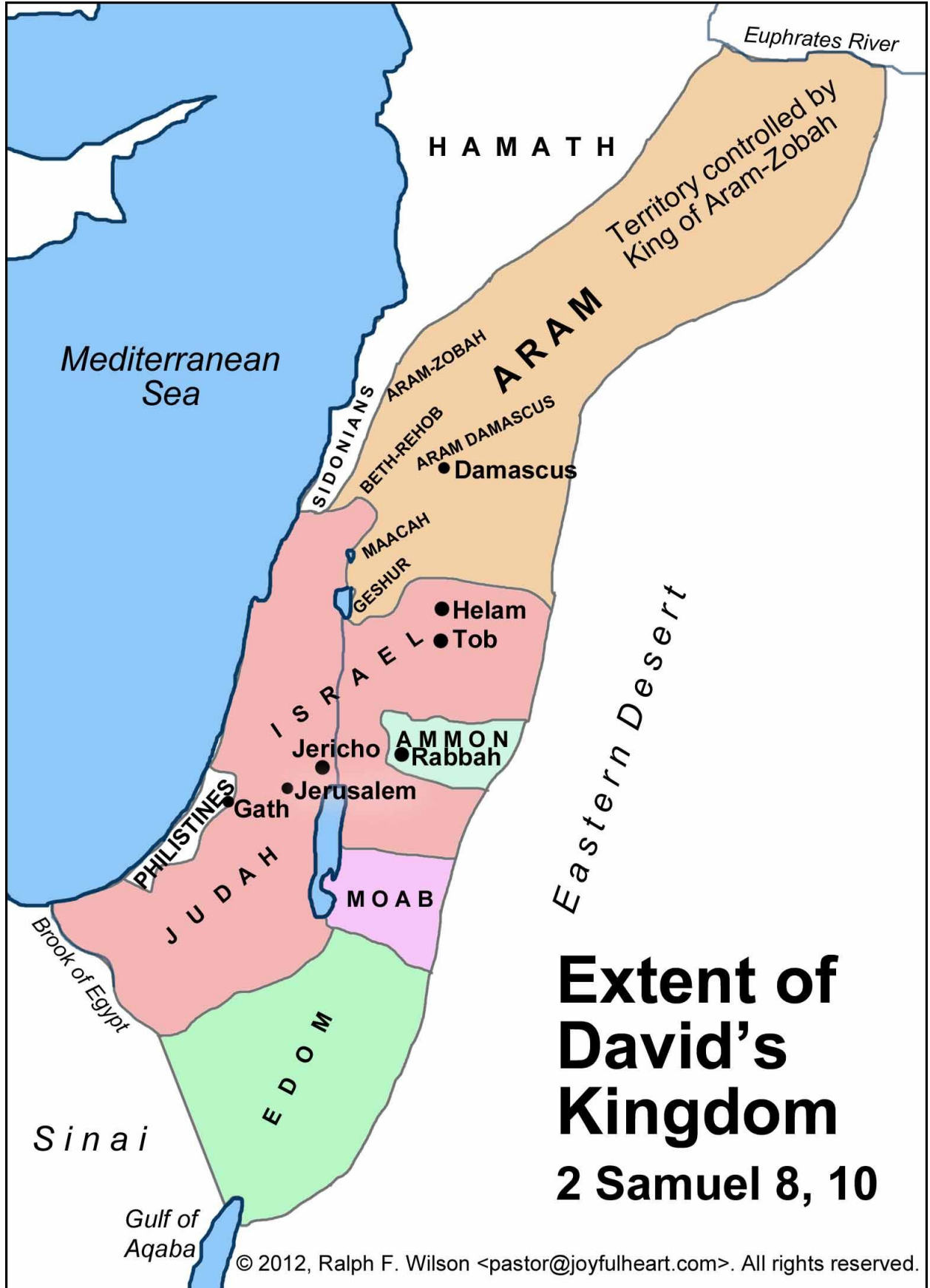
43. קהלת רבה ז, ג

"טוב לפני הא-להים ימלט ממנה' – זה יוסף... 'חוטא' זה אמנון"

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Sylvia & David Kellerman Beit Medrash Program

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE
with Chazan Arik Wollheim